

Klientundersøgelsen 2011

Delrapport om unge klienter

Af Susanne Clausen
Direktoratet for Kriminalforsorgen
Straffuldbyrdelseskontoret
December 2013

Indhold

1.	Indledning	3
1.1.	Baggrund for rapporten	3
1.2.	Datagrundlag	3
1.3.	Læsevejledning	3
2.	Klienter med dansk tilknytning	4
2.1.	Baggrund	4
2.2.	Forebyggende foranstaltninger og anbringelse i barndom	5
2.3.	Uddannelse	8
2.4.	Somatisk og psykisk sygdom	9
2.4.1.	Somatisk sygdom	9
2.4.2.	Psyriske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser	10
2.5.	Kriminel belastning	12
2.6.	Oplysninger om aktuelle fuldbyrdelsesforløb	13
2.6.1.	Oplysninger om dømte	13
2.6.2.	Oplysninger om afsonere	14
2.6.3.	Oplysninger om tilsynsklienter	14
2.6.4.	Oplysninger om samfundstjenestedømte	15
3.	Afslutning og konklusion	16

1. Indledning

1.1. Baggrund for rapporten

I juli 2013 udkom rapporten Klientundersøgelsen 2011.¹ Rapporten belyser Kriminalforsorgens klienter, hvad angår personlige, sociale og kriminalitetsmæssige forhold. Klientundersøgelsen 2011 omfatter samtlige klienter, der var registreret i Kriminalforsorgens klientsystem den 31. januar 2011, og undersøgelsen belyser klienternes situation på denne dag – eller så tæt på som muligt. Klientundersøgelsen 2011 omfatter tre typer af klienter, hhv. a) dømte, som har tilsyn af Kriminalforsorgen, b) dømte, som afsoner en fængselsstraf og c) varetægtsfængslede. Klientundersøgelsen 2011 angår klienter i alle aldersgrupper.

Denne rapport er en delrapport om de unge klienter i Kriminalforsorgen. Rapporten omfatter med andre ord kun klienter i alderen 15-17 år. Rapporten belyser de unge, hvad angår baggrundsfaktorer (såsom køn, alder og etnicitet), anbringelse uden for hjemmet, igangværende uddannelse, sygdom, og kriminel belastning.

1.2. Datagrundlag

Oplysningerne i rapporten er baseret på registerdata, og stammer primært fra Danmarks Statistik. Endvidere anvendes oplysninger fra Kriminalforsorgens klientsystem.

På indexedagen den 31. januar 2011 var der 158 klienter i alderen 15-17 år. Af disse 158 klienter var fire personer udlændinge uden fast tilknytning til Danmark. Samtlige fire udlændinge var varetægtsfængslede.²

Tabel 1.1. Tilknytning til Danmark

	Antal	Procent
Danskere og fastboende udlændinge (med dansk cpr-nummer)	154	97,5
Udlændinge uden fast tilknytning til Danmark (uden dansk cpr-nummer)	4	2,5
I alt	158	100

Rapporten omfatter kun klienter med dansk tilknytning (dvs. dansk cpr-nummer), eftersom Danmarks Statistik ikke indeholder oplysninger om udlændinge uden fast tilknytning til Danmark (dvs. uden et dansk cpr-nummer).

1.3. Læsevejledning

I rapporten præsenteres resultaterne i tabeller. Afrundinger af tal kan medføre, at summen af en talrække i nogle tabeller afviger fra totalen. Når der i teksten refereres til udvalgte tal i tabellerne, medtages decimaler ikke, men der rundes op eller ned til hele tal.

I kapitel 2 præsenteres hovedparten af resultaterne, mens kapitel 3 indeholder afslutning og konklusion.

¹ Clausen, Susanne: *Klientundersøgelsen 2011*. Direktoratet for Kriminalforsorgen, København 2013.

² Anholdte indgår ikke i undersøgelsespopulationen. Ligeledes indgår frihedsberøvende i henhold til udlændingeloven og frihedsberøvede asylansøgere heller ikke i undersøgelsespopulationen.

2. Klienter med dansk tilknytning

På indexdagen den 31. januar 2011 var der i alt 154 klienter i alderen 15-17 år, som havde dansk tilknytning. Tabel 2.1 viser den retlige status for de 154 unge klienter. 138 (90 pct.) af de unge var tilsynsklienter, mens 13 unge (otte pct.) var idømt en fængselsstraf og tre unge (to pct.) var varetægtsfængslede.

Tabel 2.1. Retlig status

	Antal	Procent
Tilsyn	138	89,6
Fængselsstraf	13	8,4
Varetægtsfængsling	3	1,9
I alt	154	100

Af de 138 unge, som har tilsyn af Kriminalforsorgen, er 59 idømt en betinget dom, 54 unge er idømt en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, 14 er prøveløsladt, mens 11 er idømt en psykiatrisk særforanstaltning.³

Det skal bemærkes, at i en del tilfælde har retten besluttet, at de sociale myndigheder (frem for Kriminalforsorgen), skal føre tilsynet med de unge i hele tilsynsperioden eller dele af denne. Tilsynet kan således være overdraget til de sociale myndigheder fuldstændigt eller delvist f.eks. ved, at de sociale myndigheder og Kriminalforsorgen i forening fører tilsyn med den unge indtil denne fylder 18 år, hvorefter Kriminalforsorgen overtager tilsynsforpligtelsen. Det betyder, at selvom det er registreret i Kriminalforsorgens klientsystem, at en KiF-afdeling fører tilsyn med en ung klient, kan det være kommunen, som står for tilsynet i praksis.

Af de 13 unge, som er idømt en fængselsstraf, afsoner 10 i fængsel eller arresthus (KF), mens tre afsoner med elektronisk fodlænke.

Eftersom der er så få unge i kategorierne fængselsstraf og varetægtsfængsling, slås disse to kategorier sammen i de følgende tabeller for at undgå, at grupperne bliver for små, når de fordeles på forskellige faktorer.

2.1. Baggrund

Afsnit 2.1 indeholder oplysninger om de unges baggrund, dvs. køn, alder, etnicitet og statsborgerskab.

Tabel 2.2. viser kønsfordelingen blandt de unge klienter. Som det fremgår af tabellen er hovedparten af de unge mænd. Der er således blot 11 kvinder blandt de unge (svarende til syv pct.). Samtlige kvinder er tilsynsklienter.

³ Af de 59 unge, som er idømt en betinget dom med vilkår om tilsyn, er 41 idømt en ren betinget dom med vilkår om tilsyn, mens 10 personer er idømt en kombinationsdom. Syv unge har tilsyn i forbindelse med alternativ anbringelse (jf. Straffuldbyrdslovens § 78), mens den sidste er idømt en betinget dom med vilkår om Anger Management.

Tabel 2.2. Køn fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Mand	127	92,0	16	100,0	143	92,9
Kvinde	11	8,0	0	0,0	11	7,1
I alt	138	100	16	100	154	100

Hovedparten af de 154 unge klienter er 17 år. Der er således 121 (svarende til 79 pct.) af de unge, som er 17 år. 30 af de unge klienter er 16 år (20 pct.). Endelig er der to unge klienter på 15 år og én klient på 14 år.⁴ Alder er ikke fordelt på retlig status af anonymiseringshensyn. Gennemsnitsalderen for de unge er 16,8 år.

Tabel 2.3 viser de unges etniske oprindelse. Samlet set har 71 pct. af de unge klienter dansk oprindelse, mens 10 pct. er indvandrere og 19 pct. er efterkommere. Der er imidlertid stor forskel på de unge tilsynsklienter og de unge, som afsoner eller er varetægtsfængslede. Der er således en væsentlig højere andel af indvandrere og efterkommere blandt de unge, som afsoner eller er varetægtsfængslede.

Tabel 2.3. Etnicitet fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Dansk	102	73,9	7	43,8	109	70,8
Indvandrer	13	9,4	3	18,8	16	10,4
Efterkommer	23	16,7	6	37,6	29	18,8
I alt	138	100	16	100	154	100

Tabel 2.4. viser de unge klienters statsborgerskab. 86 pct. af de unge klienter har et dansk statsborgerskab, mens syv pct. har statsborgerskab fra europæiske lande og ligeledes syv pct. har statsborgerskab fra øvrige lande. Der er en høj andel (19 pct.) med statsborgerskab fra øvrige lande blandt de unge, som afsoner eller er varetægtsfængslede. Der er dog kun tale om tre personer.

Tabel 2.4. Statsborgerskab fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Danmark	120	87,0	13	81,3	133	86,4
Europa	11	8,0	0	0,0	11	7,1
Øvrige lande	7	5,1	3	18,8	10	6,5
I alt	138	100	16	100	154	100

2.2. Forebyggende foranstaltninger og anbringelse i barndom

Afsnit 2.2. omhandler anbringelser og foranstaltninger i barndommen, dvs. indtil det 15. år.

Tabel 2.5. viser, hvorvidt de unge klienter har oplevet forebyggende foranstaltninger eller anbringelser i deres barndom.

⁴ Én person var 14 år, da den kriminelle lavalder på daværende tidspunkt var 14 år. Den unge er i tilsyn.

Tabel 2.5. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ingen anbringelse eller foranstaltning	94	68,1	7	43,8	101	65,6
Anbragt	28	20,3	5	31,3	33	21,4
Forebyggende foranstaltning	16	11,6	4	25,0	20	13,0
I alt	138	100	16	100	154	100

Samlet set er der 21 pct. af de unge klienter, som har været anbragt uden for hjemmet som barn, mens 13 pct. har oplevet forebyggende foranstaltninger (dvs. en indsats i hjemmet, der har forhindret anbringelse). 66 pct. af de unge klienter har hverken oplevet anbringelser eller forebyggende foranstaltninger.

Når de to typer af unge klienter sammenlignes ses, at 31 pct. af de unge, som afsoner eller er varetægtsfængslet, har været anbragt uden for hjemmet, mens det er 20 pct. af de unge tilsynsklienter. Ligeledes er der en væsentlig højere andel, som har oplevet forebyggende foranstaltninger, blandt de unge, som afsoner eller er varetægtsfængslede.⁵

Tabel 2.6 viser, hvor mange anbringelser eller anbringelsesskift de unge klienter har oplevet i barndommen. Forebyggende foranstaltninger tælles således som nul anbringelser i denne tabel. Tabellen viser, at 10 pct. af de unge har været anbragt én gang, mens 11 pct. har været anbragt to eller flere gange – eller oplevet flere anbringelsesskift (dvs. skiftet plejefamilie eller flyttet døgninstitution). 25 pct. (4 ud af 16) af de unge, som afsoner eller er varetægtsfængslede, har været anbragt flere gange eller har oplevet flere anbringelsesskift.

Tabel 2.6. Antal anbringelser eller anbringelsesskift i barndom fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	110	79,7	11	68,8	121	78,6
1	15	10,9	1	6,3	16	10,4
2+	13	9,4	4	25,0	17	11,0
I alt	138	100	16	100	154	100
Gns.	0,4	-	0,6	-	0,4	-

De i alt 33 unge, som har været anbragt uden for hjemmet, er registreret med i alt 68 anbringelser eller anbringelsessteder. Af tabel 2.7 fremgår, hvor disse anbringelser har fundet sted.

⁵ Eftersom gennemsnitsalderen blandt de unge blot er 16 år, giver det ikke mening, at undersøge hvor stor en andel, som har været anbragt udenfor hjemme i barndom eller ungdom, dvs. indtil det 18. år. Danske undersøgelser viser, at det blot er 6 pct. af befolkningen, der har været anbragt uden for hjemmet i barndommen eller ungdommen (se fx Fuglsang Olsen, R. *Tidligere anbragte som unge voksne*. SFI, København 2011). Selvom inklusionskriteriet er mere snævert, er det således en langt større andel af de unge klienter i Kriminalforsorgen, som har været anbragt uden for hjemmet, sammenlignet med befolkningen.

Tabel 2.7. Anbringelsessted i barndom fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Familiepleje	17	28,8	0	0,0	17	25,0
Døgninstitution	15	25,4	3	33,3	18	26,5
Socialpædagogisk opholdssted el. lign.	18	30,5	5	55,6	23	33,8
Kostskole	2	3,4	0	0,0	2	2,9
Skibsprojekt	3	5,1	0,	0,0	3	4,4
Kommunalt døgntilbud	4	6,8	1	11,1	5	7,4
I alt	59	100	9	100	68	100

25 pct. af de unges anbringelser har været i familiepleje, 27 pct. af anbringelserne har været på døgninstitution og 24 pct. af anbringelserne har været på socialpædagogisk opholdssted. Det er således disse tre typer anbringelsessteder, som tegner sig for hovedparten af anbringelserne. Derudover har tre pct. af anbringelserne været på kostskole, fire pct. har været i skibsprojekt, mens syv pct. har været i kommunalt døgntilbud. En sammenligning af de to typer klienter viser, at ingen af de unge, som er idømt fængselsstraf eller er varetægtsfængslet har været anbragt i familiepleje. Derimod har denne gruppe en høj andel af anbringelser på socialpædagogisk opholdssted (56 pct.) og døgninstitution (33 pct.).

Det er i alt 33 af de unge klienter, som har været anbragt uden for hjemme i barndommen. Tabel 2.8 viser deres alder ved første anbringelse. Samlet set er 18 pct. af de unge blevet anbragt for første gang, da de var mellem 0-5 år, ni pct. er blevet anbragt da de var over fem og indtil det 10. år, mens 73 pct. er blevet anbragt, da de var over 10 år gamle. Gennemsnitsalderen for den første anbringelse er 10,7 år.

Tabel 2.8. Alder ved første anbringelse fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-5 år	6	21,4	0	0,0	6	18,2
>5 år-10 år	3	10,7	0	0,0	3	9,1
>10 år-14 år	19	67,9	5	100,0	24	72,7
Gns.	10,3	-	13,0	-	10,7	-
I alt	28	100	5	100	33	100

En sammenligning af de to klienttyper viser, at samtlige fem unge, som er idømt fængsel eller varetægtsfængslet, er blevet anbragt, da de var over 10 år. For de unge tilsynsklienter er billedet lidt mere broget, idet flere af disse er blevet anbragt, da de var yngre. Det betyder også, at gennemsnitsalderen ved første anbringelse er forskellig for de to klienttyper. For de unge tilsynsklienter er gennemsnitsalderen ved første anbringelse 10,3 år, mens den er 13 år for de unge afsonere og varetægtsfængslede.

Tabel 2.9. Antal år anbragt indtil det 15. år fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-1 år	12	42,9	1	20,0	13	39,4
>1 år-3 år	9	32,1	4	80,0	13	39,4
>3 år	7	25,0	0	0,0	7	21,2
Gns.	3,0	-	1,4	-	2,8	-
I alt	28	100	5	100	33	100

Tabel 2.9 viser, hvor lang tid de unge klienter har været anbragt i deres barndom, dvs. indtil det 15. år. Tabellen omfatter kun de 33 unge, som har været anbragt uden for hjemmet. 39 pct. af de unge har været anbragt i op til 1 år, ligeledes 39 pct. har været anbragt mellem 1 år og 3 år, mens 21 pct. har været anbragt i over 3 år. I gennemsnit har de unge været anbragt i 2,8 år. Som det fremgår af tabellen er der stor forskel på de to klienttyper. Forholdsvis mange tilsynsklienter har været anbragt i over 3 år. I gennemsnit har tilsynsklienterne været anbragt i 3 år, mens de unge afsonere og varetægtsfængslede har været anbragt i 1,4 år. Dette hænger selvfølgelig sammen med oplysningerne fra den foregående tabel, der viste alderen ved første anbringelse. Når de unge tilsynsklienter anbringes tidligere, kan de også nå at være anbragt i længere tid, før de fylder 15 år, sammenlignet med de øvrige unge klienter.

2.3. Uddannelse

Dette afsnit omhandler de unge klienters uddannelsesniveau. Eftersom klienterne er så unge, giver det ikke mening at redegøre for deres højeste fuldførte uddannelse. Opnået uddannelsesniveau er som bekendt aldersafhængigt, hvilket betyder at man skal have opnået en vis alder, før det kan forventes, at man har fuldført en uddannelse. Tabel 2.10 viser derfor, hvorvidt de unge klienter er registreret med en igangværende uddannelse i november 2010.

Tabel 2.10. Igangværende uddannelse fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		Unge klienter i alt		Befolkning 15-17 år	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Grundskole	31	22,5	3	18,8	34	22,1	120.218	55,7
Forberedende udd.	0	0,0	0	0,0	0	0,0	559	0,3
Almengymnasiale uddannelser	2	1,4	0	0,0	2	1,3	45.322	21,0
Erhvervsgymnasiale uddannelser	0	0,0	0	0,0	0	0,0	16.937	7,8
Erhvervsfaglige grundforløb	29	21,0	1	6,3	30	19,5	15.963	7,4
Erhvervsfaglige praktik og hovedforløb	2	1,4	0	0,0	2	1,3	2.472	1,1
Videregående udd.	0	0,0	0	0,0	0	0,0	12	0,0
Ikke registreret med uddannelse	74	53,6	12	75,0	86	55,8	14.462	6,7
I alt	138	100	16	100	154	100	215.945	100

Der er i alt 22 pct. af de unge klienter, som er registreret med grundskolen som igangværende uddannelse, mens 20 pct. er registreret med erhvervsfaglige grundforløb. Imidlertid er hele 56 pct. af de unge klienter ikke registreret med nogen igangværende uddannelse, selvom de unge – deres alder taget i betragtning – burde være i gang med en uddannelse. Andelen, der ikke er i gang med en uddannelse er højest blandt de unge afsonere og varetægtsfængslede.

For at belyse, om – og hvor meget – de unge klienter adskiller sig fra unge i samme aldersgruppe i befolkningen indeholder tabel 2.10 en kolonne, der viser, hvordan de 215.946 personer i alderen 15-17 i befolkningen fordeler sig, hvad angår igangværende uddannelse.

En sammenligning med denne kolonne viser, at der er væsentlig færre unge klienter, som er under uddannelse sammenlignet med ungebefolkningen. Mens 22 pct. af er registreret med grundskole som igangværende uddannelse, er det hele 56 pct. af ungebefolkningen. Der er dog en større andel af de unge klienter, som er i gang med et erhvervsfagligt grundforløb (20 pct.) sammenlignet med ungebefolkningen (syv pct.). Mest bemærkelsesværdigt er dog, at hele 56 pct. af de unge klienter ikke er registreret med en igangværende uddannelse, sammenlignet med blot syv pct. af ungebefolkningen.⁶

Som det fremgår af tabellen, er der 86 unge klienter, som ikke er i gang med en uddannelse. Af disse 86 unge, som ikke er i gang med en uddannelse, er 23 personer registreret med 6.-7. eller 8. klasse som højeste fuldførte uddannelse. En stor del af disse unge har altså forladt grundskolen på et tidligt tidspunkt.

2.4. Somatisk og psykisk sygdom

Dette afsnit belyser, hvorvidt de unge er blevet behandlet for somatiske sygdomme eller psykiske lidelser i det seneste år før indmeldingen.

2.4.1. Somatisk sygdom

Tabel 2.11 viser, hvorvidt de unge klienter har været indlagt på sygehus i 2010. Som det fremgår af tabellen har otte pct. af de unge været indlagt én gang, mens én person (under én pct.) har været indlagt mere end én gang. Der er ingen nævneværdig forskel på de to typer klienter, hvad angår dette.

Tabel 2.11. Antal sygehusindlæggelser i 2010 fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	126	91,3	15	93,8	141	91,6
1	11	8,0	1	6,3	12	7,8
2+	1	0,7	0	0,0	1	0,6
Gns.	0,1	-	0,06	-	0,1	-
I alt	138	100	16	100	154	100

⁶ Det skal i den forbindelse bemærkes, at aldersgennemsnittet er en smule højere blandt de unge klienter (16,8 år) end det er i ungebefolkningen (16,0 år blandt de 15-17-årige). Dette burde imidlertid ikke have betydning for, hvor stor en andel som er i uddannelse, men alene hvilken form for uddannelse de er i gang med. Med det højere aldersgennemsnit burde man således forvente, at flere unge klienter er i gang med en ungdomsuddannelse.

De 13 unge, som har været indlagt, har i alt været indlagt 17 gange i 2010. I seks ud af de 17 indlæggelser har indlæggelsesårsagen været forgiftning (35 pct.). I ni ud af de 17 indlæggelser har indlæggelsesvarigheden været én dag (53 pct.).

Tabel 2.12 viser antal lægekonsultationer i 2010 for de unge klienter. Lægekonsultationer er konsultationer med enten alment praktiserende læge, speciallæge (f.eks. ørelæge, øjenlæge eller psykiater), tandlæge eller anden type læge (f.eks. kiropraktor, fysioterapeut og psykolog).

Tabel 2.12. Antal lægekonsultationer i alt i 2010 fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	21	15,2	4	23,1	25	16,2
1-3	42	30,4	7	38,5	49	31,8
4+	75	54,3	5	38,5	80	51,9
Gns.	3,4	-	2,6	-	3,3	-
I alt	138	100	16	100	154	100

Tabellen viser, at 16 pct. af de unge klienter ikke har konsulteret nogen form for læge i 2010, mens 32 pct. har været til læge 1-3 gange og 52 pct. har været til læge fire gange eller flere. En sammenligning af de to typer klienter viser, at 15 pct. af de unge tilsynsklienter ikke har konsulteret læge i 2010, mens 23 pct. af de unge, som er frihedsberøvet, ikke har været til læge i 2010. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der er sundhedsbetjening i fængsler og arresthuse, og forskellen kan således bero på, at de frihedsberøvede unge klienter har benyttet sig af sundhedsbetjeningen i Kriminalforsorgen, og derfor i mindre omfang er blevet registreret med kontakter til læger under sygesikringen.

2.4.2. Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser

Tabel 2.13 viser, hvorvidt de unge er registreret for at have været i behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser i det seneste år før indmeldingen.⁷ Tabellen viser, at det i alt er 33 unge klienter, som har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i året før indmeldingen. Disse fordeler sig med 23 personer (15 pct.), som har haft 1-2 kontakter og 10 personer (syv pct.), som har haft tre eller flere kontakter. 79 pct. af de unge har ikke haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem.

Tabel 2.13. Antal kontakter seneste år fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	109	79,0	12	75,0	121	78,6
1-2	19	13,8	4	25,0	23	14,9
3+	10	7,2	0	0,0	10	6,5
Gns.	0,5	-	0,3	-	0,4	-
I alt	138	100	16	100	154	100

⁷ Oplysninger om psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser stammer fra Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister. I afsnittet er kun inkluderet behandlingskontakter, hvor en F-diagnose (jf. WHO's klassifikationssystem ICD-10) er registreret som aktions- eller bidiagnose.

En sammenligning af de to typer klienter viser, at tilsynsklienterne skiller sig ud ved dels at have en større andel, som ikke har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem, og ved dels at have en større andel, som har haft tre eller flere kontakter. Der er 10 unge tilsynsklienter, som har haft tre eller flere kontakter med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år. Af disse 10 unge er seks idømt en psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69.

De 33 unge klienter, som har været i kontakt med det psykiatriske behandlingssystem har tilsammen haft 68 kontakter med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år. Tabel 2.14 viser, hvilken aktionsdiagnose der er registreret ved disse 68 behandlingskontakter. Det er kun de aktionsdiagnoser, som optræder blandt de unge klienter, som er inkluderet i tabellen. Aktionsdiagnoserne er ikke fordelt på retlig status, idet hovedparten af behandlingskontakterne (64) angår unge tilsynsklienter, mens det blot er fire behandlingskontakter, som angår unge frihedsberøvede.

Som det fremgår af tabellen, er de hyppigste anvendte diagnoser i kategorien 'F90-98 Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller adolescens', idet 41 pct. af de 68 behandlingskontakter angår denne kategori. Kategorien 'adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller adolescens' omfatter diagnoserne 'hyperkinetiske forstyrrelser' (F90.0-9), der anvendes for personer, som har ADHD. Af de 28 kontakter med diagnoserne 'adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller adolescens' angår 22 kontakter F90. Det betyder, at ADHD udgør 32 pct. af samtlige 68 registrerede aktionsdiagnoser.

Tabel 2.14. Aktionsdiagnose ved kontakter i seneste år

	I alt	
	Antal	Procent
F10-19 Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer	4	5,9
F20-29 Skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser	5	7,4
F30-39 Affektive sindslidelser	5	7,4
F40-49 Nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer	6	8,8
F60-69 Forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd	4	5,9
F80-89 Psykiske udviklingsforstyrrelser	3	4,4
F90-98 Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller adolescens	28	41,2
Z Faktorer af betydning for sundhedstilstand og kontakter med sundhedsvæsen ⁸	13	19,1
I alt	68	100

Tabel 2.15 viser, hvilken patienttype kontakterne har omhandlet. Hovedparten af de unge klienters 68 kontakter har været ambulante behandling (52 kontakter svarende til 77 pct. af kontakterne). 11 kontakter (16 pct.) har været heldøgndækkede, mens fem kontakter (syv pct.) har været skadestuebesøg.

⁸ Herunder diagnosegruppen Z04.6 Psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder. Denne gruppe kan yderligere specificeres i følgende: Z04.60 Retspsykiatrisk observation. Z04.61 Dom til behandling. Z04.62 Dom til psykiatrisk anbringelse. Z04.63 Civilretslig undersøgelse. Z04.64 Socialretlig undersøgelse. Z04.68 Anden retslig undersøgelse eller foranstaltning. Z04.69 Uspecificeret.

Tabel 2.15. Patienttype ved kontakter i seneste år

	I alt	
	Antal	Procent
Heldøgn	11	16,2
Ambulant	52	76,5
Skadestue	5	7,4
I alt	68	100

På selve *indexdagen* den 31. januar 2011 var 20 unge registreret som værende i aktiv behandling for en psykisk lidelse eller adfærdsmæssig forstyrrelse. Flertallet af disse (19 ud af 20) var tilsynsklienter, og af de 19 unge tilsynsklienter var 10 idømt en psykiatrisk særforanstaltning. Over halvdelen af de unge klienter (11 personer svarende til 55 pct.) var registreret som værende i behandling for 'Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller opvækst'. Og af disse 11 personer angik otte sager diagnosen 'hyperkinetiske forstyrrelser', som er den betegnelse som anvendes for ADHD. Det betyder, at ud af de 20 unge, som var registreret for at være i aktiv behandling for en psykisk lidelse eller adfærdsmæssig forstyrrelse på indexdagen, havde 40 pct. ADHD.

2.5. Kriminel belastning

Afsnit 2.5 indeholder oplysninger om de unge klienters kriminelle belastning. Kriminel belastning er belyst ved antal domme til og med 2010.

Tabel 2.16 viser, hvor mange fældende afgørelser de unge er idømt. Fældende afgørelser omfatter alle tiltalefrafald, bøder, betingede og ubetingede domme. Tabellen viser, at 43 pct. af de unge klienter er idømt én fældende afgørelse, mens 51 pct. er idømt 2-4 fældende afgørelse og syv pct. er idømt 5-8 fældende afgørelse. De unge, der afsoner og er varetægtsfængslede er mest kriminelt belastede, idet en højere andel af disse er idømt 2-4 fældende afgørelser.

Tabel 2.16. Antal fældende afgørelser fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
1	61	44,2	5	31,3	66	42,9
2-4	68	49,3	10	62,5	78	50,6
5-8	9	6,5	1	6,3	10	6,5
Gns.	2,1	-	2,4	-	2,2	-
I alt	138	100	16	100	154	100

Tabel 2.17 viser, hvor mange frihedsstraffe de unge klienter er idømt, dvs. betingede og ubetingede domme. 73 pct. af de unge er idømt én frihedsstraf, mens 27 pct. er idømt 2-4 frihedsstraffe. Ikke overraskende er det unge afsonere og varetægtsfængslede, som er idømt flest frihedsstraffe.

Tabel 2.17. Antal frihedsstraffe fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
1	105	76,1	7	43,8	112	72,7
2-4	33	23,9	9	56,3	42	27,3
Gns.	1,3	-	1,8	-	1,4	-
I alt	138	100	16	100	154	100

Af tabel 2.18 fremgår, hvorvidt de unge klienter er idømt en fængselsstraf. Samlet set er det 60 pct. af de unge klienter, der ikke er idømt en fængselsstraf, mens 30 pct. har én fængselsstraf og 10 pct. har 2-3 fængselsstraffe. Der er igen væsentlig forskel på de to typer af klienter. Det er således hovedparten (94 pct.) af de unge fængselsdømte og varetægtsfængslede, som er idømt en fængselsstraf, mens det blot er 34 pct. af de unge tilsynsklienter.⁹

Tabel 2.18. Antal fængselsstraffe fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel og varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	91	65,9	1	6,3	92	59,7
1	39	28,3	7	43,8	46	29,9
2-3	8	5,8	8	50,0	16	10,4
Gns.	0,4	-	1,5	-	0,5	-
I alt	138	100	16	100	154	100

2.6. Oplysninger om aktuelle fuldbyrdelsesforløb

Dette afsnit indeholder oplysninger om det aktuelle fuldbyrdelsesforløb. Oplysningerne stammer fra Klientssystemet.

2.6.1. Oplysninger om dømte

Tabel 2.19 viser, hvilken kriminalitet de unge klienter er dømt for. De tre unge, som er varetægtsfængslede er ikke inkluderet i tabellen, da de endnu ikke har fået dom.

Det er kategorierne vold i øvrigt (32 pct.), tyveri mv. (27 pct.) og røveri (17 pct.), som flest unge er dømt for.

Når de to typer klienter sammenlignes ses, at der er væsentlig større andel af de unge afsonere, der er dømt for røveri (46 pct.) end tilsynsklienter (14 pct.). Derimod er der en større andel af de unge tilsynsklienter, der er dømt for tyveri mv. og straffelov i øvrigt.

⁹ Den ene person blandt de fængselsdømte og varetægtsfængslede, som har 0 fængselsstraffe, må i sagens natur være varetægtsfængslet, idet alle fængselsdømte har minimum én fængselsstraf.

Tabel 2.19. Kriminalitet fordelt på retlig status

	Tilsyn		Fængsel		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Drab (forsætligt)	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Vold i øvrigt	44	31,9	4	30,8	48	31,8
Ildspåsættelse	4	2,9	0	0,0	4	2,6
Anden personfarlig kriminalitet	2	1,4	1	7,7	3	2,0
Voldtægt	1	0,7	0	0,0	1	0,7
Anden sædelighed	1	0,7	0	0,0	1	0,7
Grov narkotikakriminalitet	1	0,7	0	0,0	1	0,7
Lov om euf. stoffer	2	1,4	0	0,0	2	1,3
Røveri	19	13,9	6	46,2	25	16,5
Tyveri, hæleri samt brugstyveri	39	28,3	2	15,4	41	27,2
Anden berigelse	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Hærværk	2	1,4	0	0,0	2	1,3
Færdselslovskriminalitet	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Straffelov i øvrigt	15	10,9	0	0,0	15	9,9
Særlov i øvrigt	5	3,6	0	0,0	5	3,3
Uoplyst	3	2,2	0	0,0	3	2,0
I alt	138	100	13	100	151	100

2.6.2. Oplysninger om afsonere

Der er 13 unge, som afsoner en fængselsstraf. Fem af disse afsoner i åbent fængsel, to afsoner i lukket fængsel, mens tre afsoner på pension. De sidste tre afsoner deres straf med elektronisk fodlænke.

Den gennemsnitlige strafflængde for de 13 unge, som er idømt en fængselsstraf er 223,1 dage. Der er dog ganske stor forskel på fodlænkeafsonere og fængselsafsonere, idet de unge fodlænkeafsonere har en gennemsnitlig strafflængde på 70 dage, mens de unge fængselsafsonere har en gennemsnitlig strafflængde på 269 dage.

De 10 unge fængselsafsonere har på indexedagen den 31. januar 2011 opholdt sig i Kriminalforsorgens institutioner i 53,5 dage i gennemsnit.

2.6.3. Oplysninger om tilsynsklienter

Tabel 2.20 viser, hvor langt et tilsyn der er knyttet til de unges betingede dom. 23 pct. af tilsynsklienterne har tilsyn i 1-6 måneder, 47 pct. har tilsyn i 7-12 måneder, 19 pct. har tilsyn i 13-24 måneder og endelig har tre pct. tilsyn i 25 måneder eller længere. Der er ingen tidsbegrænsning for tilsynet for de 11 unge, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning.

Tabel 2.20. Tilsynslængde

	Antal	Procent
1-6 mdr.	32	23,2
7-12 mdr.	65	47,1
13-24 mdr.	26	18,8
25 mdr.+	4	2,9
Længde ikke angivet (psykiatrisk særforanstaltning)	11	8,0
I alt	138	100

2.6.4. Oplysninger om samfundstjenestedømte

Der er 54 unge, som er idømt en samfundstjenestedom. Tabel 2.21 viser, hvor mange timers samfundstjeneste de er idømt. Af de 54 unge, som er idømt en samfundstjenestedom, skal 56 pct. aftjene 30 timers samfundstjeneste, 11 pct. skal aftjene 40-50 timers samfundstjeneste, og 26 pct. skal aftjene 60-90 timers samfundstjeneste. Endelig er syv pct. idømt mindst 100 timers samfundstjeneste.

Tabel 2.21. Idømte samfundstjenestetimer

	Antal	Procent
30 timer	30	55,6
40-50 timer	6	11,1
60-90 timer	14	25,9
100 timer+	4	7,4
I alt	54	100

3. Afslutning og konklusion

På indexedagen den 31. januar 2011 var der 154 unge klienter med et dansk cpr-nummer i Kriminalforsorgen. Disse fordeler sig med 138 unge tilsynsklienter og 16 unge, som er idømt en fængselsstraf eller er varetægtsfængslet.

Rapporten viser følgende om de unge klienter:

- I forhold til **baggrund** viser undersøgelsen, at flertallet er mænd, at flertallet har dansk etnisk oprindelse, og at flertallet har et dansk statsborgerskab
- I forhold til **anbringelse** i barndom viser undersøgelsen, at en forholdsvis stor andel af de unge klienter (21 pct.) har været anbragt uden for hjemmet i barndommen, at de primært har været anbragt på socialpædagogisk opholdssted, på døgninstitution og i familiepleje, og at gennemsnitsalderen ved første anbringelse var 10,7 år.
- I forhold til **uddannelse** viser undersøgelsen, at over halvdelen af de unge ikke er registreret med en igangværende uddannelse, hvilket er en markant højere andel sammenlignet med ungebefolkningen generelt.
- I forhold til **somatisk sygdom** viser undersøgelsen, at otte pct. af de unge har været indlagt på sygehus i 2010 og at den hyppigste indlæggelsesårsag er forgiftning.
- I forhold til **psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser** viser undersøgelsen, at 21 pct. af de unge har været i kontakt med det psykiatriske behandlingssystem inden for det seneste år, og at det særligt er unge, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, som har haft mange kontakter med det psykiatriske behandlingssystem. En stor andel af behandlingskontakterne angår ADHD.
- I forhold til **kriminell belastning** viser undersøgelsen, at de unge klienter i gennemsnit er idømt 2,1 fældende afgørelser, 1,3 frihedsstraffe og 0,4 fængselsstraffe.
- I forhold til det **aktuelle fuldbyrdelsesforløb** viser undersøgelsen, at de unge klienter primært er dømt for vold i øvrigt (32 pct.), tyveri mv. (27 pct.) og røveri (17 pct.).

Rapporten viser endvidere, at der for nogle faktorer er ganske stor forskel på de unge tilsynsklienter og de unge, som er idømt en fængselsstraf eller er varetægtsfængslet. Unge klienter, som er idømt en fængselsstraf eller er varetægtsfængslet er kendetegnet ved følgende:

- Der er ingen kvinder.
- Der er en højere andel af efterkommere og indvandrere.
- Der er en højere andel, der har været anbragt uden for hjemmet som barn (31 pct.), ingen af disse har været anbragt i familiepleje, og gennemsnitsalderen ved første anbringelse er højere (13 år).
- Der er en markant højere andel, som ikke er registreret med en igangværende uddannelse (75 pct.).
- Der er færre, der har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem.
- De er mere kriminelt belastede, idet de er idømt flere domme.
- Der er en markant større andel, der er dømt for røveri (blandt de fængselsdømte).